

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ ΤΗΣ Α ΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ 10
(ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 79/409/ΕΟΚ & ΑΛΛΩΝ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ)**

Το έργο της καταγραφής και παρακολούθησης των πτηνών της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ και άλλων προστατευόμενων ειδών βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2015. Ήδη ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς έχει παραλάβει την Α φάση του έργου μια συνοπτική παρουσίαση της οποίας επιχειρείται παρακάτω.

Κατά την **Α φάση** του έργου πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εργασίες:

1. Έγινε επιλογή και οριστικοποίηση του καταλόγου ειδών μελέτης. Συνολικά επιλέχθηκαν 256 είδη πτηνών με βάση διάφορα δεδομένα όπως η αναφορά τους στο κόκκινο βιβλίο ή η παρουσία τους στα παραρτήματα της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ή της σύμβασης της Βόννης κλπ. Τα είδη αυτά διακρίθηκαν σε 3 κατηγορίες ανάλογα με τη σημασία τους για την περιοχή μελέτης.

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 79/409 (ή 2009/147), συμπεριλαμβάνοντας βέβαια τα 3 είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (*Aquila chrysaetos*, *Falco peregrinus* και *Pyrhocorax pyrrhocorax*), καθώς και 4 είδη που κρίθηκε ότι πληρούν τοπικά κριτήρια (τοπικός απομονωμένος πληθυσμός ή ενδημικός πληθυσμός): *Prunella collaris*, *Regulus ignicapilla*, *Certhia brachydactyla* και *Garrulus glandarius*. Η κατηγορία αυτή που έχει συνολικά 18 είδη θα μελετηθεί ενδελεχώς.

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει λιγότερο σημαντικά αναπαραγόμενα είδη ή είδη του Παραρτήματος Ι, που διέρχονται κατά τη μετανάστευση. Για 57 συνολικά είδη σχεδιάζεται να γίνει εκτίμηση πληθυσμών, όπως για παράδειγμα για τα είδη του Παραρτήματος Ι *Calonectris diomedea* και *Puffinus yelkouan*. Για άλλα 57 είδη (μεταναστευτικά αρπακτικά, υδρόβια κλπ.) θα γίνει ανάλυση καθεστώτος. Π.χ. για τα αρπακτικά *Accipiter gentilis* και *Buteo rufinus* θα διασαφηνιστεί το καθεστώς τους στην περιοχή.

Στην Τρίτη κατηγορία τέλος συμπεριλήφθηκαν αφενός 25 είδη που ανήκουν μεν στο Παράρτημα Ι, αλλά είτε υπάρχουν μειωμένες πιθανότητες παρουσίας (π.χ. *Gavia arctica*), είτε περνούν σε μικρούς αριθμούς κατά τη μετανάστευση (π.χ. *Ixobrychus*

minutus) ή η παρουσία τους περιορίζεται στην ακτογραμμή (π.χ. *Nycticorax nycticorax*) και αφετέρου 99 είδη που είναι μεταναστευτικά, θαλασσοπούλια κλπ. χωρίς να έχουν ιδιαίτερη σημασία για την περιοχή μελέτης. Για τα είδη αυτά θα παραδοθεί λίστα και καθεστώς.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ανά κατηγορία (όπως αναφέρθηκαν παραπάνω) όλα τα είδη πτηνών που θα αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης.

A/A	A/A	ΕΙΔΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1: ΠΛΗΡΗΣ ΜΕΛΕΤΗ		
1	1	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>
2	2	<i>Gypaetus barbatus</i>
3	3	<i>Gyps fulvus</i>
4	4	<i>Aquila chrysaetos</i>
5	5	<i>Aquila fasciata</i>
6	6	<i>Falco biarmicus</i>
7	7	<i>Falco peregrinus</i>
8	8	<i>Caprimulgus europaeus</i>
9	9	<i>Calandrella brachydactyla</i>
10	10	<i>Lullula arborea</i>
11	11	<i>Anthus campestris</i>
12	12	<i>Prunella collaris</i>
13	13	<i>Sylvia ruepelli</i>
14	14	<i>Regulus ignicapilla</i>
15	15	<i>Certhia brachydactyla</i>
16	16	<i>Garrulus glandarius</i>
17	17	<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>
18	18	<i>Emberiza hortulana</i>
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ		
19	1	<i>Alectoris chukar</i>
20	2	<i>Coturnix coturnix</i>
21	3	<i>Calonectris diomedea</i>
22	4	<i>Puffinus yelkouan</i>
23	5	<i>Buteo buteo</i>
24	6	<i>Falco tinnunculus</i>
25	7	<i>Larus michahellis</i>
26	8	<i>Columba palumbus</i>
27	9	<i>Streptopelia decaocto</i>
28	10	<i>Streptopelia turtur</i>
29	11	<i>Tyto alba</i>
30	12	<i>Otus scops</i>
31	13	<i>Asio otus</i>
32	14	<i>Apus melba</i>

33	15	<i>Apus apus</i>
34	16	<i>Apus pallidus</i>
35	17	<i>Upupa epops</i>
36	18	<i>Jynx torquilla</i>
37	19	<i>Galerida cristata</i>
38	20	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>
39	21	<i>Hirundo rustica</i>
40	22	<i>Delichon urbicum</i>
41	23	<i>Cecropis daurica</i>
42	24	<i>Anthus spinoletta</i>
43	25	<i>Motacilla alba</i>
44	26	<i>Troglodytes troglodytes</i>
45	27	<i>Luscinia megarhynchos</i>
46	28	<i>Saxicola rubicola</i>
47	29	<i>Oenanthe oenanthe</i>
48	30	<i>Oenanthe hispanica</i>
49	31	<i>Monticola solitarius</i>
50	32	<i>Turdus merula</i>
51	33	<i>Turdus pilaris</i>
52	34	<i>Turdus philomelos</i>
53	35	<i>Turdus iliacus</i>
54	36	<i>Turdus viscivorus</i>
55	37	<i>Cettia cetti</i>
56	38	<i>Hippolais pallida</i>
57	39	<i>Sylvia atricapilla</i>
58	40	<i>Sylvia crassirostris</i>
59	41	<i>Sylvia melanocephala</i>
60	42	<i>Muscicapa striata</i>
61	43	<i>Cyanistes caeruleus</i>
62	44	<i>Parus major</i>
63	45	<i>Lanius senator</i>
64	46	<i>Pyrrhonorax graculus</i>
65	47	<i>Corvus monedula</i>
66	48	<i>Corvus corone</i>
67	49	<i>Corvus corax</i>
68	50	<i>Passer domesticus</i>
69	51	<i>Fringilla coelebs</i>
70	52	<i>Serinus serinus</i>
71	53	<i>Carduelis chloris</i>
72	54	<i>Carduelis carduelis</i>
73	55	<i>Carduelis cannabina</i>
74	56	<i>Emberiza cirlus</i>
75	57	<i>Emberiza calandra</i>

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ

76	1	<i>Pernis apivorus</i>
77	2	<i>Milvus migrans</i>
78	3	<i>Neophron percnopterus</i>
79	4	<i>Aegyptius monachus</i>
80	5	<i>Circaetus gallicus</i>
81	6	<i>Circus aeruginosus</i>
82	7	<i>Circus cyaneus</i>
83	8	<i>Circus macrourus</i>
84	9	<i>Circus pygargus</i>
85	10	<i>Accipiter gentilis</i>
86	11	<i>Accipiter nisus</i>
87	12	<i>Buteo rufinus</i>
88	13	<i>Aquila pomarina</i>
89	14	<i>Aquila clanga</i>
90	15	<i>Aquila nipalensis</i>
91	16	<i>Aquila heliaca</i>
92	17	<i>Aquila pennata</i>
93	18	<i>Falco naumanni</i>
94	19	<i>Falco vespertinus</i>
95	20	<i>Falco columbarius</i>
96	21	<i>Falco subbuteo</i>
97	22	<i>Falco eleonora</i>
98	23	<i>Burhinus oedicephalus</i>
99	24	<i>Charadrius morinellus</i>
100	25	<i>Philomachus pugnax</i>
101	26	<i>Lymnocyptes minimus</i>
102	27	<i>Tringa glareola</i>
103	28	<i>Larus audouinii</i>
104	29	<i>Chlidonias hybrida</i>
105	30	<i>Columba livia</i>
106	31	<i>Columba oenas</i>
107	32	<i>Cuculus canorus</i>
108	33	<i>Bubo bubo</i>
109	34	<i>Athene noctua</i>
110	35	<i>Alcedo atthis</i>
111	36	<i>Merops apiaster</i>
112	37	<i>Coracias garrulus</i>
113	38	<i>Alauda arvensis</i>
114	39	<i>Motacilla cinerea</i>
115	40	<i>Phoenicurus ochrurus</i>
116	41	<i>Saxicola rubetra</i>
117	42	<i>Oenanthe isabellina</i>
118	43	<i>Sylvia communis</i>
119	44	<i>Sylvia cantillans</i>

120	45	<i>Regulus regulus</i>
121	46	<i>Ficedula parva</i>
122	47	<i>Ficedula semitorquata</i>
123	48	<i>Ficedula albicollis</i>
124	49	<i>Periparus ater</i>
125	50	<i>Oriolus oriolus</i>
126	51	<i>Lanius collurio</i>
127	52	<i>Lanius minor</i>
128	53	<i>Passer hispaniolensis</i>
129	54	<i>Passer montanus</i>
130	55	<i>Fringilla montifringilla</i>
131	56	<i>Carduelis spinus</i>
132	57	<i>Loxia curvirostra</i>

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3: ΠΙΘΑΝΩΣ ΜΟΝΟ ΛΙΣΤΑ & ΚΑΘΕΣΤΩΣ

133	1	<i>Aythya nyroca</i>
134	2	<i>Gavia arctica</i>
135	3	<i>Botaurus stellaris</i>
136	4	<i>Ixobrychus minutus</i>
137	5	<i>Nycticorax nycticorax</i>
138	6	<i>Ardeola ralloides</i>
139	7	<i>Egretta garzetta</i>
140	8	<i>Ardea alba</i>
141	9	<i>Ardea purpurea</i>
142	10	<i>Plegadis falcinellus</i>
143	11	<i>Pandion haliaetus</i>
144	12	<i>Porzana porzana</i>
145	13	<i>Porzana pusilla</i>
146	14	<i>Crex crex</i>
147	15	<i>Grus grus</i>
148	16	<i>Himantopus himantopus</i>
149	17	<i>Glareola pratincola</i>
150	18	<i>Gallinago media</i>
151	19	<i>Sterna nilotica</i>
152	20	<i>Chlidonias niger</i>
153	21	<i>Luscinia svecica</i>
154	22	<i>Acrocephalus melanopogon</i>
155	23	<i>Sylvia nisoria</i>
156	24	<i>Sylvia conspicillata</i>
157	25	<i>Emberiza caesia</i>

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3: ΜΟΝΟ ΛΙΣΤΑ & ΚΑΘΕΣΤΩΣ

158	1	<i>Cygnus olor</i>
159	2	<i>Anas penelope</i>
160	3	<i>Anas strepera</i>
161	4	<i>Anas crecca</i>

162	5	<i>Anas platyrhynchos</i>
163	6	<i>Anas acuta</i>
164	7	<i>Anas querquedula</i>
165	8	<i>Anas clypeata</i>
166	9	<i>Aythya ferina</i>
167	10	<i>Aythya fuligula</i>
168	11	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
169	12	<i>Podiceps cristatus</i>
170	13	<i>Podiceps nigricollis</i>
171	14	<i>Puffinus gravis</i>
172	15	<i>Puffinus mauretanicus</i>
173	16	<i>Hydrobates pelagicus</i>
174	17	<i>Morus bassanus</i>
175	18	<i>Phalacrocorax carbo</i>
176	19	<i>Pelecanus onocrotalus</i>
177	20	<i>Bubulcus ibis</i>
178	21	<i>Ardea cinerea</i>
179	22	<i>Ciconia nigra</i>
180	23	<i>Ciconia ciconia</i>
181	24	<i>Milvus milvus</i>
182	25	<i>Haliaeetus albicilla</i>
183	26	<i>Accipiter brevipes</i>
184	27	<i>Falco cherrug</i>
185	28	<i>Porzana parva</i>
186	29	<i>Gallinula chloropus</i>
187	30	<i>Fulica atra</i>
188	31	<i>Charadrius dubius</i>
189	32	<i>Charadrius hiaticula</i>
190	33	<i>Pluvialis apricaria</i>
191	34	<i>Pluvialis squatarola</i>
192	35	<i>Vanellus vanellus</i>
193	36	<i>Calidris temminckii</i>
194	37	<i>Calidris fuscicollis</i>
195	38	<i>Calidris ferruginea</i>
196	39	<i>Calidris alpina</i>
197	40	<i>Gallinago gallinago</i>
198	41	<i>Scolopax rusticola</i>
199	42	<i>Numenius phaeopus</i>
200	43	<i>Numenius arquata</i>
201	44	<i>Tringa totanus</i>
202	45	<i>Tringa stagnatilis</i>
203	46	<i>Tringa nebularia</i>
204	47	<i>Tringa ochropus</i>
205	48	<i>Actitis hypoleucos</i>

206	49	<i>Arenaria interpres</i>
207	50	<i>Rissa tridactyla</i>
208	51	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>
209	52	<i>Chroicocephalus genei</i>
210	53	<i>Hydrocoloeus minutus</i>
211	54	<i>Larus melanocephalus</i>
212	55	<i>Larus fuscus</i>
213	56	<i>Larus cachinnans</i>
214	57	<i>Chlidonias leucopterus</i>
215	58	<i>Sterna sandvicensis</i>
216	59	<i>Streptopelia senegalensis</i>
217	60	<i>Clamatos glandarius</i>
218	61	<i>Asio flammeus</i>
219	62	<i>Picus viridis</i>
220	63	<i>Calandrella rufescens</i>
221	64	<i>Riparia riparia</i>
222	65	<i>Anthus richardi</i>
223	66	<i>Anthus trivialis</i>
224	67	<i>Anthus pratensis</i>
225	68	<i>Anthus cervinus</i>
226	69	<i>Motacilla flava</i>
227	70	<i>prunella modularis</i>
228	71	<i>Cercotrichas galactotes</i>
229	72	<i>Erithacus rubecula</i>
230	73	<i>Luscinia luscinia</i>
231	74	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
232	75	<i>Oenanthe pleschanka</i>
233	76	<i>Oenanthe leucopyga</i>
234	77	<i>Monticola saxatilis</i>
235	78	<i>Turdus torquatus</i>
236	79	<i>Cisticola juncidis</i>
237	80	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
238	81	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
239	82	<i>Acrocephalus palustris</i>
240	83	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>
241	84	<i>Hippolais olivetorum</i>
242	85	<i>Hippolais icterina</i>
243	86	<i>Sylvia borin</i>
244	87	<i>Sylvia curruca</i>
245	88	<i>Phylloscopus orientalis</i>
246	89	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>
247	90	<i>Phylloscopus collybita</i>
248	91	<i>Phylloscopus trochilus</i>
249	92	<i>Ficedula hypoleuca</i>

250	93	<i>Sitta neumayer</i>
251	94	<i>Lanius isabellinus</i>
252	95	<i>Sturnus vulgaris</i>
253	96	<i>Petronia petronia</i>
254	97	<i>Bucanetes githagineus</i>
255	98	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>
256	99	<i>Emberiza cia</i>

2. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική συλλογή η οποία περιλαμβάνει 22 αναφορές. Δημιουργήθηκε μια βάση δεδομένων στο Excel, όπου καταγράφηκαν οι συγγραφείς, οι τίτλοι, η έκδοση και η χρονολογία και όπου υπήρχε πληροφορία, αναφέρεται το είδος που είχε μελετηθεί, ο σκοπός, η μέθοδος και η συχνότητα των δειγματοληψιών. Έχει, επίσης, δημιουργηθεί μια αντίστοιχη βάση δεδομένων σε Access 2003, όπου υπάρχει επιπλέον και γεωγραφική πληροφορία σε μορφή πολύγωνου, που αντιστοιχεί σε πλέγμα αναφοράς 10x10km.
3. Καθορίστηκαν τα πλέγματα αναφοράς που θα χρησιμοποιηθούν για τα διάφορα είδη. Πιο συγκεκριμένα για τα ημερόβια αρπακτικά, τα μεταναστευτικά είδη και όσα απαντώνται περιστασιακά θα χρησιμοποιηθεί το πλέγμα με μέγεθος κελιού 10x10 km. Για τα μικροπούλια τα θαλασσοπούλια και τα νυκτόβια αρπακτικά θα χρησιμοποιηθεί το πλέγμα με μέγεθος κελιού 5x5 km ή όπου είναι δυνατόν, ανάλογα και με τον όγκο των δεδομένων, λεπτομερέστερο πλέγμα με μέγεθος κελιού 2x2 km.
4. Αξιολογήθηκε η υπάρχουσα γεωχωρική πληροφορία προκειμένου για την εκτίμηση της δυνητικής εξάπλωσης κάθε είδους. Στην παρούσα φάση με τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα κατέστη δυνατή η χαρτογραφική αποτύπωση περιοχών φωλιάσματος για τα είδη γυπαετός, χρυσαετός, σπιζαετός και όρνιο.
5. Έγινε προγραμματισμός των εργασιών πεδίου στον οποίο περιλαμβάνονται οι μέθοδοι που θα χρησιμοποιηθούν στο πεδίο για τις διάφορες ομάδες πτηνών (θαλασσοπούλια, μικρόπουλα, ημερόβια αρπακτικά, νυκτόβια αρπακτικά), προτεινόμενες θέσεις δειγματοληψίες οι οποίες απεικονίζονται και σε ψηφιακό χάρτη, χρονικός προσδιορισμός των δειγματοληψιών ανά μήνα και ποσοτικός προσδιορισμός των δειγματοληψιών σε ημέρες δειγματοληψίας.
6. Πραγματοποιήθηκε προκαταρκτική μελέτη εκτίμησης κινδύνου πρόσβασης στα σημεία δειγματοληψίας η οποία περιλαμβάνει ανάλυση επικινδυνότητας σε σχέση με τους γεωλογικούς σχηματισμούς, τις κλίσεις των εδαφών και τον συνδυασμό

αποστάσεων από δρόμους και μονοπάτια. Προτάθηκαν διάφοροι τρόποι αντιμετώπισης των παραπάνω κινδύνων που λειτουργούν τόσο αποτρεπτικά όσο και επιδιορθωτικά όπως η τήρηση κανόνων ασφαλείας, ο απαραίτητος εξοπλισμός και η οργάνωση ομάδας προσέγγισης και υποστήριξης.

7. Καθορίστηκαν τα πρωτόκολλα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τις εργασίες πεδίου. Πιο συγκεκριμένα προτάθηκαν 4 πρωτόκολλα που αφορούν διαφορετικές μεθοδολογίες που θα εφαρμοστούν κατά τις εργασίες πεδίου (πρωτόκολλο καταμέτρησης πουλιών, πρωτόκολλο καταμέτρησης πουλιών στην ακτή, Πρωτόκολλο δακτυλίωσης πουλιών και πρωτόκολλο ταΐστρας).
8. Τέλος συντάχθηκε προσχέδιο ανάλυσης δεδομένων στο οποίο περιλαμβάνεται ο τρόπος επεξεργασίας των δεδομένων που θα συλλεχθούν στις επόμενες φάσεις του έργου και ο τρόπος που θα παραχθούν τα ζητούμενα αποτελέσματα (π.χ. χάρτες) ανάλογα με την επάρκεια των δεδομένων.